

НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М.П.ДРАГОМАНОВА

“ЗАТВЕРДЖЕНО”

Декан факультету природничо-
географічної освіти та екології

Турчинова Г.В.

2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

АСИСТЕНТСЬКОЇ ПРАКТИКИ

для здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти

галузі знань 10. Природничі науки

спеціальність 101 Екологія

освітній рівень третій (освітньо-науковий)

Шифр за навчальним планом П01

Розробники:

Волошина Наталія Олексіївна, доктор біологічних наук, професор, завідувач кафедрою екології факультету природничо-географічної освіти та екології.

Лазебна Ольга Миколаївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри екології факультету природничо-географічної освіти та екології.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри екології

Протокол № 1 від 30 серпня 2021 р.

Завідувач кафедри екології _____ Волошина Н.О.

Гарант освітньо-наукової програми _____ Волошина Н.О.

Завідувач відділу аспірантури і докторантури _____ Боднар К.А.

ПРАКТИКА АСИСТЕНТСЬКА

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання		
	денна	заочна	вечірня
Вид практики	АСИСТЕНТСЬКА		
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська		
Загальний обсяг кредитів / тижнів	3 / 2		
Курс	3	3	
Семестр	5	5	
Обсяг кредитів	3	3	
Обсяг годин	90	90	
Форма семестрового контролю	залік		

Мета: Розвивати систему компетентностей, що містить дослідницьку, методологічну, аналітичну, світоглядну, громадянську, комунікативну, іншомовну, інформаційну, медіа компетентності.

Завдання:

- 1) встановити партнерську співпрацю з науково-дослідними установами (відповідно до спеціалізації);
- 2) ознайомитися з методологічними стратегіями розвитку сучасної екологічної науки і практики;
- 3) розвивати вміння доцільно імплементувати зарубіжний досвід сучасної екологічної науки та практики у власне дослідження і науково-педагогічну діяльність;
- 4) цілісно реалізувати комплекс міждисциплінарних знань у розв'язанні професійних завдань;
- 5) формувати уміння будувати освітній процес на засаді використання інноваційних інформаційних технологій;
- 6) удосконалювати на засадах реалізації принципу студентоцентризму та партнерства спілкування із здобувачами першого та другого освітньо-наукового рівня вищої освіти;
- 7) формувати уміння реалізовувати індивідуальну стратегію розвитку здобувачів першого та другого освітньо-наукового рівня вищої освіти;
- 8) розвивати вміння впроваджувати власні наукові здобутки у процесі викладацької діяльності.

2. Основні результати навчання та компетентності, які вони формують:

Результати навчання	Компетентності
<p>ПР02. Уміти використовувати концептуальні екологічні закономірності у професійній діяльності.</p> <p>ПР05. Демонструвати здатність до організації колективної діяльності та реалізації комплексних природоохоронних проєктів з урахуванням наявних ресурсів та часових обмежень.</p> <p>ПР07. Уміти спілкуватися іноземною мовою в науковій, виробничій та соціально-суспільній сферах діяльності.</p> <p>ПР08 Уміти доносити зрозуміло і недвозначно професійні знання, власні обґрунтування і висновки до фахівців і широкого загалу.</p> <p>ПР11. Уміти використовувати сучасні інформаційні ресурси з питань екології, природокористування та захисту довкілля.</p> <p>ПР14. Застосовувати нові підходи для вироблення стратегії прийняття рішень у складних непередбачуваних умовах.</p>	<p>Загальні компетентності.</p> <p>ЗК05. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК07. Здатність мотивувати людей та рухатись до спільної мети.</p> <p>Фахові компетентності.</p> <p>ФК05. Здатність доводити знання та власні висновки до фахівців та нефахівців.</p> <p>ФК06. Здатність управляти стратегічним розвитком команди в процесі здійснення професійної діяльності у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.</p> <p>ФК07. Здатність до організації робіт, пов'язаних з оцінкою екологічного стану, захистом довкілля та оптимізацією природокористування, в умовах неповної інформації та суперечливих вимог.</p> <p>ФК08. Здатність до самоосвіти та підвищення кваліфікації на основі інноваційних підходів у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.</p>

3. Результати проходження асистентської практики

Знати:

- основні нормативні документи, що регламентують освітній процес у закладі освіти та Закон України "Про освіту" (2017 р.);
- стратегічні орієнтири та тенденції сучасної освіти у вітчизняному, європейському та світовому вимірі;
- методологічні засади сучасної вищої освіти у контексті нових освітніх парадигм та підходів;
- особливості професійної підготовки здобувачів за освітньою програмою;
- специфіку організації науково-дослідної роботи здобувачів першого та другого освітньо-наукового рівня вищої освіти у форматі наукових гуртків та інших форм навчання на дослідницькій основі.

Уміти:

- реалізовувати сучасні наукові й освітні стратегії у власній науковій та викладацькій діяльності;

- імплементувати в науково-педагогічну діяльність здобутки вітчизняної та зарубіжної екологічної науки та власні доробки;
- презентувати свої наукові ідеї;
- інтегрувати міждисциплінарні теоретичні знання та практичний досвід;
- розробляти й реалізовувати індивідуальну стратегію розвитку здобувачів першого та другого освітньо-наукового рівня вищої освіти;
- здійснювати моніторинг якості освіти й досягнень здобувачів першого та другого освітньо-наукового рівня вищої освіти;
- цілісно впроваджувати положення освітньої програми;
- провести сучасне лекційне, семінарське та практичне заняття;
- здійснювати рефлексивно-аналітичну діяльність.

4. Організація проходження практики.

Асистентська практика здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти є суттєвим компонентом їх підготовки до науково-педагогічної діяльності та видом практичної діяльності здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти щодо здійснення освітнього процесу в закладах вищої освіти, яка передбачає презентацію власних наукових досягнень здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти, а також викладання певних навчальних дисциплін, організацію всіх видів освітньої та наукової діяльності здобувачів першого та другого освітньо-наукового рівня вищої освіти.

Організатором практики здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти спеціальності 101 Екологія є кафедра екології.

Здобувач третього освітньо-наукового у закладах вищої освіти відповідно до Закону України "Про вищу освіту" (2014 р.) і Закону України "Про освіту" (2017 р.) та Стратегії розвитку вищої освіти України на 2021-2031 роки повинен набути здатності:

- інтегрувати наукові дослідження та інновації у навчальні плани й освітні програми другого та третього рівнів підготовки;
- реалізовувати стратегічні орієнтири та тенденції сучасної освіти у вітчизняному, європейському і світовому вимірі;

- створювати методологічні засади сучасної вищої освіти у контексті нових освітніх парадигм та підходів;
- опанувати особливості професійної підготовки здобувачів за певною освітньою програмою;
- розуміти специфіку організації науково-дослідної роботи здобувачів першого та другого освітньо-наукового рівня вищої освіти у форматі наукових гуртків та інших форм навчання на дослідницькій основі.

Уміти:

- реалізовувати сучасні наукові й освітні стратегії у власній науковій й викладацькій діяльності;
- імplementувати в науково-педагогічну діяльність здобутки вітчизняної та зарубіжної педагогічної науки та власні доробки;
- презентувати свої наукові ідеї;
- інтегрувати міждисциплінарні теоретичні знання та практичний досвід;
- розробляти й реалізовувати індивідуальну стратегію розвитку здобувачів першого та другого освітньо-наукового рівня вищої освіти;
- здійснювати моніторинг якості освіти й досягнень здобувачів першого та другого освітньо-наукового рівня вищої освіти;
- цілісно впроваджувати положення освітньої програми;
- провести сучасне лекційне, семінарське та практичне заняття;
- здійснювати рефлексивно-аналітичну діяльність.

5. Програма асистентської практики

Асистентська практика здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти є суттєвим компонентом їх підготовки до науково-педагогічної діяльності та видом практичної діяльності здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти щодо здійснення освітнього процесу в закладах вищої освіти, яка передбачає презентацію власних наукових досягнень, а також викладання певних навчальних дисциплін, організацію всіх видів освітньої та наукової діяльності здобувачів першого та другого освітньо-наукового рівня вищої освіти.

Базою для проходження практики є профільна випускова кафедра екології, на якій працює керівник. Крім того, здобувач третього освітньо-наукового рівня вищої освіти може пройти практику на аналогічних кафедрах (підрозділах) в інших закладах вищої освіти.

Асистентська практика має дві частини: наукову та викладацьку, кожна з яких містить певний розподіл годин та завдань.

Етапи практики:

1. Консультативне засідання кафедри екології з науково-викладацької практики з метою ознайомлення здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти з програмою практики, отримання завдань, рекомендацій та форм звітності.

2. Обговорення та затвердження програми практики здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти з науковим керівником.

3. Спостереження за науково-педагогічною діяльністю викладачів кафедри, факультету, університету.

4. Аналіз нормативних й наукових джерел щодо проблеми дослідження й освітнього процесу в сучасному закладі вищої освіти.

5. Планування, викладання та аналіз результатів власної науково педагогічної діяльності.

6. Підготовка та подання звіту про проходження практики.

7. Обговорення з науковим керівником наукового доробку здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти, а також методики проведення навчальних занять.

8. Презентація результатів практики на кафедрі екології.

Види діяльності аспірантів:

1. Аналітична діяльність щодо вивчення сучасних стратегій освіти у вітчизняному та європейському вимірі.

2. Рефлексивно-аналітична діяльність щодо усвідомлення власного наукового доробку й можливостей його імплементації.

3. Участь у наукових конференціях різного рівня.

4. Проведення наукових дебатів та презентація наукових ідей дослідження.

5. Вивчення досвіду викладання провідних викладачів НПУ імені М.П. Драгоманова.

6. Розробка дидактичного супроводу навчальних дисциплін, з урахуванням сучасних інноваційних тенденцій розвитку вищої освіти.

7. Самостійне проведення занять з навчальних дисципліни (лекцій, семінарів, практичних занять).

8. Індивідуальна робота із здобувачами вищої освіти, керівництво науковими дослідженнями здобувачів першого та другого освітньо-наукового рівня вищої освіти.

9. Участь у позааудиторних заходах, надання індивідуальної допомоги здобувачам першого та другого освітньо-наукового рівня вищої освіти.

6. Контроль досягнень здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти.

Основними звітними документами проходження навчальної педагогічної практики здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти є презентація наукового доробку на кафедрі та письмовий звіт з переліком видів діяльності та аналізом результатів виконаної роботи. Система оцінювання науково-професійних досягнень здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти включає форми, критерії оцінювання

Форми контролю

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку шляхом виведення спільної оцінки за дві частини практики.

Звіт підписується і затверджується керівником практики (науковим керівником) та подається у термін, встановлений кафедрою. Звіт завантажується в систему Moodle.

Таблиця 6.1

Денна та заочна форми (частина практики «наукова»)

Вид діяльності здобувача третього освітньо-наукового рівня вищої освіти	Максимальна кількість балів	Кількість годин	Кількість балів
Презентація ґрунтовних теоретичних ідей дослідження	15	4	15
Представлення наукового тезаурусу дослідження	15	4	150
Презентація наукових статей відповідно до теоретичної частини дослідження	20	4	20
Участь у наукових конференціях різного рівня	20	6	20
Проведення експериментальної роботи		34	20
Разом	100	56	100
Формат контролю	залік		

Таблиця 6.2

Денна форма (частина практики «викладацька»)

Вид діяльності здобувача третього освітньо-наукового рівня вищої освіти	Максимальна кількість балів	Оцінювання	
		Кількість годин	Кількість балів
Відвідування й аналіз (за схемою) лекцій викладачів	1	8	5
Відвідування й аналіз (за схемою) семінарських/практичних занять викладачів	1	6	5
Проведення лекційного заняття	10	3	30
Проведення семінарського/практичного заняття	10	3	30
Розробка завдань для самостійної роботи студентів/модульного контролю/ розробка елементів електронного навчального курсу/ інші завдання	5	10	10
Впровадження власних здобутків (формувальний експеримент) на заняттях	10	2	10
Разом		34	100
Формат контролю	залік		

Критерії оцінювання

Підсумки практики підбиваються на останньому засіданні кафедри, яке передує даті закінчення науково-викладацькій практиці.

Критерії оцінювання:

- Креативність, активність, ініціативність аспіранта у процесі виконання завдань практики.
- Якість, коректність, теоретична ґрунтовність та практична доцільність наданих методичних матеріалів.
- Ґрунтовність репрезентації власного наукового доробку.
- Змістовність виступу на конференції.
- Дотримання здобувачем третього освітньо-наукового рівня вищої освіти етичних правил, правил внутрішнього розпорядку університету.
- Доцільність впровадження наукових здобутків на заняттях.
- Повнота, логічність і досконалість звіту про проходження практики.

Оцінка процесу проходження практики аспірантів, що надається керівником є рекомендаційною. Підсумкову оцінку практики надає кафедра на основі виступу здобувача третього освітньо-наукового рівня вищої освіти та представлених звітних матеріалів, засвідчених керівником.

Список інформаційних джерел

1. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021-2031 рр. (Розпорядження від 23 лютого 2022 року №286-р) <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf>
2. Бодненко Д.М. Моніторинг навчальної діяльності : навчальний посібник / Д.М. Бодненко, О.Б. Жильцов, О.Л. Лещинський, Н.П. Мазур. – К. : Київський університет імені Бориса Грінченка, 2014. – 276 с.
3. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : навч. посіб. [2-е видання, доповнене] – К. : «Академвидав», 2012. – 352 с.
Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-vii>
4. Кремень В.Г. Вища освіта в Україні : навч. посіб. / В.Г. Кремень, С.М. Ніколаєнко, М.Ф. Степко (кер. авт. колективу) та ін.; за ред. В.Г. Кременя, С.М. Ніколаєнка. – К. : Знання, 2005. – 327 с.
5. Ажажа М.А. Напрями державного управління модернізацією освіти в контексті євроінтеграції України / М.А. Ажажа // Інвестиції: практика та досвід. – 2018. – №8. – С. 94-99.
6. Андрієвський Б.М. Інтегрована характеристика професійної компетентності викладача вищої школи [Електронний ресурс] / Б.М. Андрієвський. – Режим доступу : http://ps.stateuniversity.ks.ua/file/-issue_44/37.pdf.
7. Ахновська І.О. Теоретичні засади формування освітнього середовища в контексті економіки знань / І.О. Ахновська // Економіка і організація управління. – 2018. – №4 (32). – С. 26-33.
8. Бедь В. Компетентнісний підхід у процесі модернізації ВНЗ. Освіта регіону [Електронний ресурс] / В. Бедь. – Режим доступу : <http://social-science.com.ua/article/691>.

9. Білоус В. Мобільні навчальні додатки в сучасній освіті / В. Білоус // Освітній дискурс : збірник наукових праць / Голов. ред. О.П. Кивлюк. – Київ: «Видавництво «Гілея», 2018. – Випуск 3 (1-2): Гуманітарні науки. – С. 353-362.

10. Воробйова О.П. Теоретико-методологічні засади формування стандартів забезпечення якості у галузі вищої освіти / О.П. Воробйова // Педагогічні науки. – 2018. – №1 (53). – С. 273-277.

11. Грінкевич О.С. Міжнародний досвід моніторингу працевлаштування випускників та шляхи його застосування в Україні // О.С. Грінкевич, У.Я. Садова, О.О. Левицька // Демографія та соціальна економіка. – 2019. – № 1 (35). – С. 1261-138.

12. Дебич М.А. Електронне навчання: нова тенденція у розвитку вищої освіти / М.А. Дебич // Класичний університет у контексті викликів епохи (Classic University in the Context of Challenges of the Epoch): матеріали українськопольської Міжнар. наук. конф. ; 22–23 вересня 2016 р. [уклад.: А. С. Філіпенко та ін.]. – К. : Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2016. – С. 182–184.

13. Дебич М.А. Мобільність студентів і якість вищої освіти в європейському освітньому і науковому просторі / М.А. Дебич // Вища школа. – 2019. – № 1 (155). – С. 34–50.

14. Дебич М. А. Теоретичні засади інтернаціоналізації вищої освіти: міжнародний досвід: монографія. – Ніжин: ПП Лисенко. – 2019. – 408 с.

15. Довідник користувача ЄКТС (2015).
<http://tnpu.edu.ua/include/%D0%94%D0%9E%D0%92%D0%86%D0%94%D0%9D%D0%98%D0%9A%20EKTS2.pdf>